

Tilannejohtaminen ja tilannekuva

Joukkueenjohtajakurssi
2017

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

Oppitunnin tavoitteet

- **Tilannekuvan ylläpito:**
- Osaa ylläpitää tilannekuvaa omasta tehtävästään/toimintasektoristaan
  - Osaa järjestää tiedon kulun joukkueessa ja hankkia tietoa eri tietolähteistä.
  - Osaa koota ja arvioida saamaansa tietoa.
  - Tunnistaa oleellisen tiedon ja osaa välittää tietoa edelleen organisaatiossa

- Tilannetietoisuuden muodostuminen on prosessi, jonka lopputulos riippuu ihmisen kyvystä vastaanottaa, tallentaa, käsitellä sekä käyttää tietoa.
- Tilannekuvaa ylläpidetään oman toiminnan hahmottamiseksi, johtamisen työkaluna.
- Tilannekuvaa välitetään viranomaiselle viranomaistilannekuvan täydentämiseksi.

Tilannekuva

- Johtamisen apuväline:
  - Tilanteen ja seurausten arviointi
  - Resurssien johtaminen, päätöksenteon tuki
  - Muodostuu erilaisesta informaatiosta: kartat, raportit, listat
  - Pitää yllä toimijoiden tilannetietoisuutta

Tilannetietoisuus

- Itse ymmärrys tilanteesta
- Koostuu havaituista tiedoista, muutoksista
- Tilannetietoisuus on johtamisen a ja o

Tilannetietoisuuden muodostuminen

Havainnot

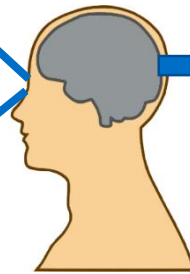
Tunnistaminen

Tilannetietoisuus

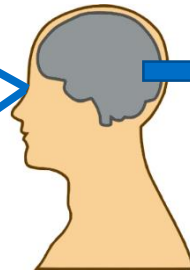
Toiminta

RJ-taso

JJ-taso

Työkaluja tilannekuvan ylläpitämiseen

- **Luo oikeat yhteydet:** keneltä tietoa on saatavilla?
- **Rauhallinen tila:** Ulkopuolisten häiriötekijöiden poissulkeminen, ylimääräisen äänen, liikenteen tai visuaalisten ärsykkeiden minimoiminen.
- **Kartat ja kuvat:**
- **Toimivat viestivälineet:** Ilman viestivälineitä ajantasaisen tilannekuvan ylläpitäminen on mahdotonta.

Työkaluja tilannekuvan ylläpitämiseen

- **Tilannepäiväkirja:** Kronologinen lista tapahtumista ja tiedosta, jolla on vaikutusta johtamiseen ja päätöksentekoon. Aika; tapahtuma, käsky, tieto, havainto.
- **Viestipäiväkirja:** Kirjaa ylös viestiliikenteen. Viestiliikenteessä liikkuu aina johtamisen kannalta tärkeää tietoa. Toimii johtajan muistamisen tukena , jolloin kognitiivista kapasiteettia jää muuhun toimintaan.

**VOI OLLA MYÖS YHDISTELMÄ
EDELLISISTÄ**

Keinoja tilannetietoisuuden kehittämiseen

- **Koulutus ja kokemus:** Koulutus luo pohjan harjoittelulle, jonka myötä kokemus erilaisissa tilanteissa toimimisesta kertyy.
- **Perusteet tilanteessa toimimiselle:** Tsekkilistat, toimintaohjeet ja -mallit
- **Työkaluja:**
- **Fyysinen kunto ja vireystila:** tunnista ja opi hallitsemaan stressi, väsymyksen sietokyky, tarkkaavaisuus ja paineet.

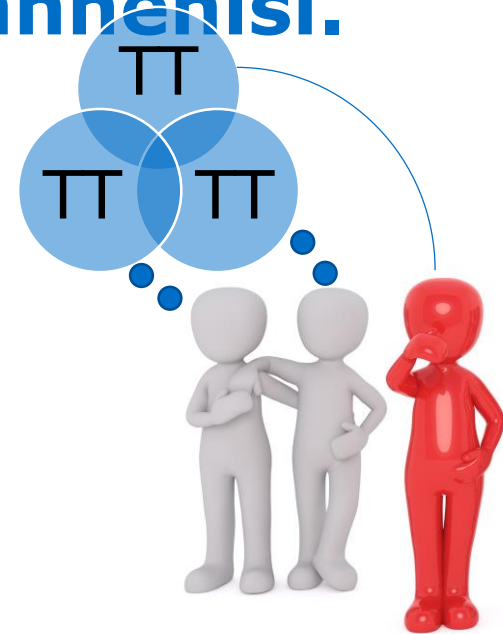

Keinoja tilannetietoisuuden kehittämiseen

- **Delegointi:** Tilannetietoisuuden muodostamista vaikeuttavat tehtävien kasautuminen.
- **Laadun arviointi:** Varmista saamasi tiedon oikeellisuus ja laatu

**“Koska tilanteet muuttuvat
jatkuvasti, tilannetietoisuutta on
päivitettävä, ettei se vanhenisi.”
(Endsley, 2000)**

Kun ryhmän johtaja käy
tilannetta lävitse ääneen,
koko ryhmän on
mahdollisuus tarkentaa
yhteistä
tilannetietoisuutta.

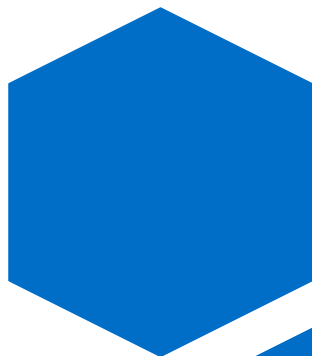

Tilannejohtaja

- Muuttaa johtamistaan suhteessa tilanteen muutoksiin
- Ylläpitää tilannekuvaa tilannetietoisuuden apuvälineenä
- *”On helpompaa siirtää keskustelu siihen, mitä muut eivät tee tai tekevät huonosti, kuin ajatella, mitä minä voin tehdä tilanteen ratkaisemiseksi. Mutta silloin ei synny tulosta.”*
— Johtajuuskouluttaja Santi Martínez

Asianosaiset

Pelastus-
toimi

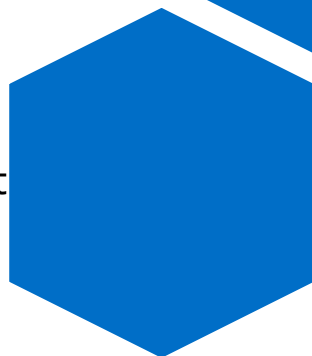
Tilanne

Yhteistyö

Sivulliset

Ympäristö

Tilannekuvaharjoitus

Saatte materiaalin, jonka pohjalta teidän pitää muodostaa yhteinen tilannekuva ja kirjoitate lyhyen tilannekuvaraportin, raportti esitellään muille ryhmille pituus 2 minuutti

Materiaali:

- Kartta alueesta
- Sanomalehti
- Viestipäiväkirja
- Kuvia